ספר הקנה — דין עיר הנידחת

דין עיר הנידחת.

וגם אמר עיר אחת מישראל שנדחו מעבודת הש"י ועבדו ע"ז והמירו כבודם שהוא האילן בכללו ע"כ אותו העיר צוה הקב"ה לשרוף אותה וגם את כל שללה תקבוץ אל תוך רחובה הוא שנאמר הכה תכה.

אל"ר ולמה בשרפה א"ל בני, היקף (נ"א תיכף) שעבדו ע"ז הוריד אש בעיר היא כנ"י כענין אפקוהו למטטרון ומחוהו שתין פולסא דנורא. וע"כ דנין העיר בשריפה כי מדה כנגד מדה לא בטלה.

אל"ר אם הם חטאו ממונם מה חטא אם אין להם יורשין בחוץ לפחות יהיה הקדש לבדק הבית.

א"ל בני הם הורידו אש בבעל הממון אשר השפיע להם כענין והריקותי לכם ברכה עד בלי די וע"כ ישרף גם ממונם.

אין העיר נעשה עיר הנדחת עד שיהיו מעשרה עד מאה.

אל"ר קב"ה דן דין אמת ואין בעולם עיר גדול כעדן וברא את האדם והניחוהו בגן עדן ואדם הדיחוהו ועבד ע"ז וקב"ה לא שרף לא את העיר ולא את האדם, ועוד מפני מה עונשו של מסית גדול שאין חוזרין אחר זכותו אבל מיד אומרים עליו עשה לו דינו.

א"ל בני לא נתחייב העיר הנדחת עד שיהיו הדוחין שניים וכ"ש יותר משנים הוא שנאמר ויצאו אנשים בני בליעל מקרבך וידיחו וכו'.

אל"ר אי הכי באדם נמי שנים הדיחוהו האשה והנחש.

א"ל בני שנים כאחת באו ואמרו נלכה ונעבדה אבל הכי זה את זה זה אחר זה הוא שנאמר האשה אשר נתת עמדי וכו' והאשה אמרה הנחש השיאני.

אל"ר אימא לי דינא דעיר הנדחת איך הוא.

א"ל בני הדין הוא שיהיו הדוחין שנים ושיהיו המדיחין מאותו השבט ויהיו מאותה העיר ויהיו מודחים מעשרה עד מאה ושידיחו אותם המדיחים בלשון רבים נלכה ונעבדה אם היו כל אלו התנאים אז שורפים כולם ואם היה חסר אחד מכל התנאים האלה הנדחין נסקלין ולא נשרפין וממונם ליורשים וכל אלו בחקירה ובדרישה.

אל"ר אפשר העניים לא ידעו ויודיעו להם וישובו ולמה ימותו עם ה' בלא דינא.

אל"ב הכי הוא שולחין להם שני דיינין ומודיעים להם ומראים להם דרכי תשובה אם חזרו מוטב ואם לאו דמן בראשן.

אל"ר הרי שהיה עיר חזק ועם רב מה יכולים ב"ד לעשות.

א"ל הרי אמרו ז"ל מכריזין על כל ישראל ובאים עליהם וצרים אותם ועושין כרכום עד שיכבשום כבשום מביאים אחד אחד ומעמידין אותם לפניהם, ואם מצאו שני אנשים שעבדו ע"ז בעדים והתראה משימים אותם בצד אחד ומביאים אותם אחד אחד עד שיביאו כולם ומשימים העובדים מצד אחד ושלא עבדו מצד אחד אם העובדים מועטים סוקלים אותם לבדם והשאר ניצול ואם העובדים רוב אז מכין העובדים עם הנשים וטפם ובהמתם לפי חרב שנאמר הכה תכה.

אל"ר למה הצריכה התורה ב' דוחין ואימא אפילו אחד כענין כי יסיתך אחיך בן אמך וכו'. וא"ת התם חד וחד ה"נ נימא עד שיהיה מעשרה ועד מאה.

א"ל בני ההוד והיסוד שנאמר לפניו ילך דבר והוא המפחיד את הצדיקים ועל ידם באמצעתן האש הוא שיורד בכנ"י הנקרא עיר וע"כ הדוחין ב' ויותר כי כמה מחבלים רוצים לחבל כעין סמא"ל ותנינעור ולילית הבאים מחוץ. על כן העיר בשריפה וגם צדקו דברי האומר מעשרה עד מאה הם פרט וכלל וכל הפרדס, וגם המדיחים צריכים שיהיו מאותה העיר של עיר הנדחת וגם מאותו השבט כי רעה הבאה משבט לשבט או מעיר לעיר אין ירידת אש בעיר העליון לבדו רק אבני המקום יורדים ומבערים הנזק ההוא, וע"כ סוקלין העובדים וממונם ליורשים.